

ARRESTA

100 anys
1906-2006

ARESTA 78
NOVEMBRE-DESEMBRE 2005

2

TEMA DE PORTADA

DIRECCIÓ SUÏSSA:
LA VALL DE VALAIS

Xavier Abella

5

SEAM

EXPLORACIONS VERTICALS
Guillem Ullastre

8

ITINERARIS

ITINERARIS EXCURSIONISTES NÚM. 83:
LA SERRA DELS BASTETS
Manel Cortès i J. R. Segura

10

AL VÍCTOR LUQUE, SIGUI ON SIGUI
Manel Cortès

12

PESSEBRE

XLVII PESSEBRE AL CIM
D'UNA MUNTANYA
Àngel Gàzquez

13

CREU DE SANT JORDI
Comissió del Centenari

14

APUNTS I COMUNICACIONS
Equip Aresta

15

ARTICLE
KUMBAIÀ, DÉU MEU
Pau Salla

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé. DISSENY GRÀFIC: Josep Herrándiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www.administracio@cextalleida.org>. IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada: 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números: 13 euros. Preu del número: 2,40 euros. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. FOTO DE PORTADA: Pas equipat entre les geleres de Mont Rosa i Gorner. Foto: Xavier Abella. COL·LABOREN:

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

UNA DE LES ACTIVITATS destacades del nostre centenari ha de ser l'expedició que s'està preparant al Gashembrum II (8.035 m) en ple Karakorum pakistanès. El projecte està requerint un plantejament sòlid i treballós en l'aspecte logístic, i sobretot en la preparació física dels seus components. També hi ha intenció d'organitzar paral·lelament un *trekking* per la gelera del Baltoro, i caldrà considerar les dificultats que puguin presentar-se en la seva realització.

Les notícies que han arribat del Pakistan, arran del terrible terratrèmol del passat 8 d'octubre, no són gens gratificants. Més de 50.000 morts, a l'espera, malauradament, del cru hivern que haurà de passar la població de la zona afectada en ple Caixmir pakistanès. Per fer-se una idea de la gran catàstrofe, només cal tenir present que l'Índia i el Pakistan, enemics afèrrims per la pugna territorial sobre el Caixmir, han declarat una treva en les hostilitats.

Diversos grups d'alpinistes, que han estat a les valls properes, expliquen les grans dificultats que, en aquest moment, viu la població: manca d'ajuda sanitària, carreteres derruïdes, edificis malmesos..., la pitjor de les situacions.

Part del món alpinístic, conscienciat, està realitzant crides humanitàries i està fent arribar ajuda a un país on la mobilitat és limitada i difícil, en part, per l'orografia del territori.

Nosaltres, des d'aquí, volem fer una crida a les consciències i expressar solidaritat, ara pel Pakistan, però també per la resta de pobles de la terra (pensem en Guatemala) que estan sofrint l'embat de la força de la natura, i on a més hi conflueixen pobresa i governs insensibles, que condemnin la seva població a un carreró sense sortida.

Nosaltres, que podem tenir el privilegi de ser habitants del primer món, a la vista dels esdeveniments, haurem, ara més que mai, de plantejar una expedició i un *trek* (si tot s'arriba a concretar) en un esperit de respecte absolut i de solidaritat, i, sens dubte, d'ajuda, ja que és possible que, d'aquí a uns 8 mesos, la situació no hagi millorat substancialment.

Podeu consultar: <http://www.esp.mounteverest.net> (web de notícies sobre el món alpinístic) / HYPERLINK <http://www.mount4him.org> (Muntanyencs per l'Himàlaia).

Direcció Suïssa: la vall de Valais

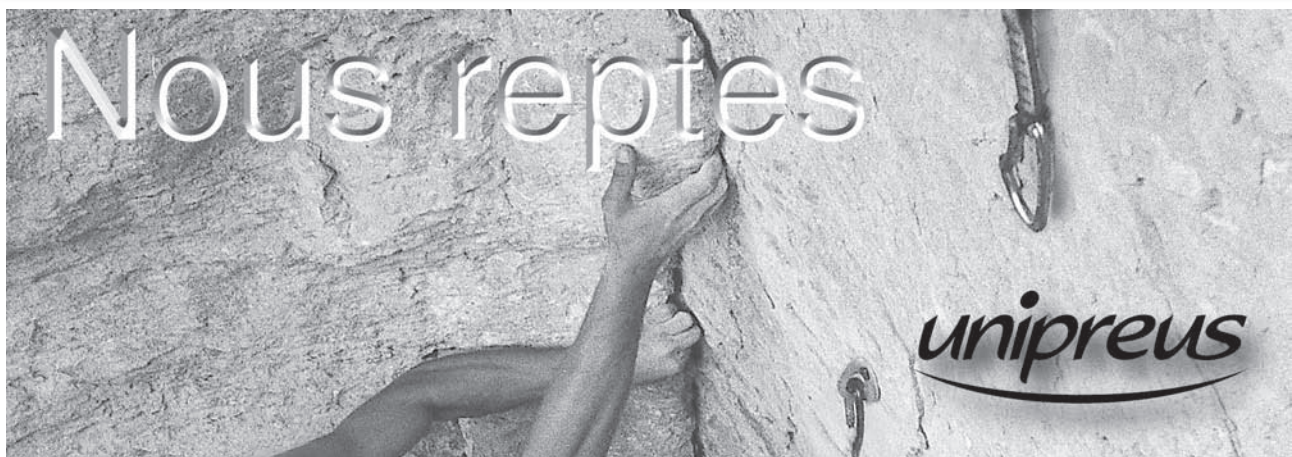

Després d'una setmana preparant els últims detalls, aquest any som més gent que l'any passat: Andreu Bernadó, Agustí Ardiaca, Manolo Domingo, Anton Tarragona, Lluís Prados, Jordi Gázquez i Xavier Abella. El dia 10 d'abril de 2005 a les 5:00 h de la matinada vam començar el nostre viatge direcció Suïssa, en concret a la vall de Valais.

Després del llarg viatge, amb forts vents que ens van acompanyar des de Lleida fins a Chamonix, gairebé arribem a Aroma, on ens allotgem en un hotel d'estructures una mica precàries, però on hi vam dormir i menjar força bé.

1a jornada: pujada al refugi Bertol, amb 1.500 m de rampa i un temps que, en un principi, no es corresponia

amb la previsió meteorològica. Només començar, ja trobem traça i ens dirigim cap al primer pendent que ens porta fins a una caseta on hi fem la primera parada i on hi comencen a sortir els primers dubtes; la traça es divideix en dues, una que tira avall, cap dins, i una altra que trenca cap a l'esquerra. Seguint l'orientació i preguntant, decidim la bona: cap a l'esquerra, és clar. Tot just es comença a veure el refugi, ens queda la part més dreta i comencen a fer-se'ns pans sota les pells, ja que fa una xafogor insuportable, però ni gota de sol. Just arribar al coll ens queda la part més bonica de la jornada, la pujada al refugi per una aresta aèria, però equipada amb passamans i una escala que a més d'un ens hauria agradat que hagués estat automàtica. Des d'allí, es comença a veure

la punta del majestuós Cerví, que demà podrem veure amb més claredat; si el temps ens acompanya.

2a jornada: Tête de Valpelline, Tête Blanche i el refugi Shombielhutte.

El segon dia es presenta amb un sol radiant i amb una suau pujada fins a la collada Valpelline, on hi fem la primera parada per fer-nos unes fotos amb el Cerví de protagonista, que ens acompanyarà durant uns dies; allí decidim de fer el primer cim, des d'on veiem el següent que ens cridava, i davant del dia tan maco que ens brinden els Alps, decidim d'anar a investigar-lo. La vista és increïble, però ens hem d'afanyar ja que ens queda una baixada fenomenal amb tots els fotògrafs ansiosos de fer fotos (a veure si en surt alguna com cal).

Després d'una pujada calorosa i enutjosa entre pedres, una mica de neu i la muntanya que ens tira pedres, arribem al refugi, on ens espera una terrassa amb unes vistes impressionants que aprofitem per fer el primer àpat a base d'embotit.

3a jornada: Shombielhutte-MontRosaHutte, per Kiel Matterhorn.

Aquest dia se'ns presenta amb boira. Només arribar al telefèric, el Tato, amb el seu domini de les llengües, ens treu de dubtes quan ens comunica que dalt del Klein

Matterhorn (3.820 m) hi fa un dia radiant; així és que tots cap a dalt, com al metro de Japó.

Una vegada dalt, ens dirigim a pujar al Breithorn (4.165 m), on s'hi comencen a notar els dies que portem a l'esquena i els que ens queden encara. Una vegada dalt, comencem a baixar per un bon i llarg pendent que ens durà a la glacera del Mont Rosa, on ens toca de tornar a calçar les pells i remuntar uns 600 m amb calor, i alguns de nosaltres sense aigua fins al refugi de MontRosaHutte, on tenim previst d'estar-hi un parell de dies.

4a jornada: sortim a les 4:30 h en direcció al nostre gran repte: Nordend (4.600 m), però en vista del dia que ens venia al damunt i del cansament acumulat, decidim de dirigir-nos a fer algun cim d'alguna punta del massís. Cada cop anem guanyant més alçada i endinsant-nos més en la tempesta que ja fa estona que ens va al darrere. A 4.200 m aproximadament, ens dividim en dos grups, uns decideixen de tornar cap al refugi i els altres ens aventurem a pujar una estona més, però tal com pinta la cosa, em sembla que no trigarem gaire a girar cua com els companys. Però de sobte s'obre el cel, deixa de nevar i se'ns tornen a carregar les piles. Dalt del cim es comença a veure el refugi, però les distàncies a què estem acostumats del nostre estimat Pirineu no tenen res a veure amb aquestes moles; jo estava recordant aquelles paraules que em va dir l'Andreu: "...fins al cim teniu unes 3 h...".

TEMA DE PORTADA

A peu del cim, ens vam calçar els grampons, uns 20 m, i vam deixar els esquís a la base. Un cop al cim, vàrem entrar a investigar el refugi on reposàrem i agafàrem forces per la baixada que ens esperava, la qual la vam fer acompanyats d'uns suïssos, que per cert es movien per la neu amb una suavitat i fent-ho tan fàcil..., i després nosaltres ens clavàrem cada nata pensant-nos que era fàcil..., però el cansament que portàvem ja feia estralls, tot i això vam deixar el llistó prou alt. Un cop al refugi ens vam preparar per la sortida de l'endemà: travessa fins a Adlerpass i posteriorment pernoctar al refugi Britannia.

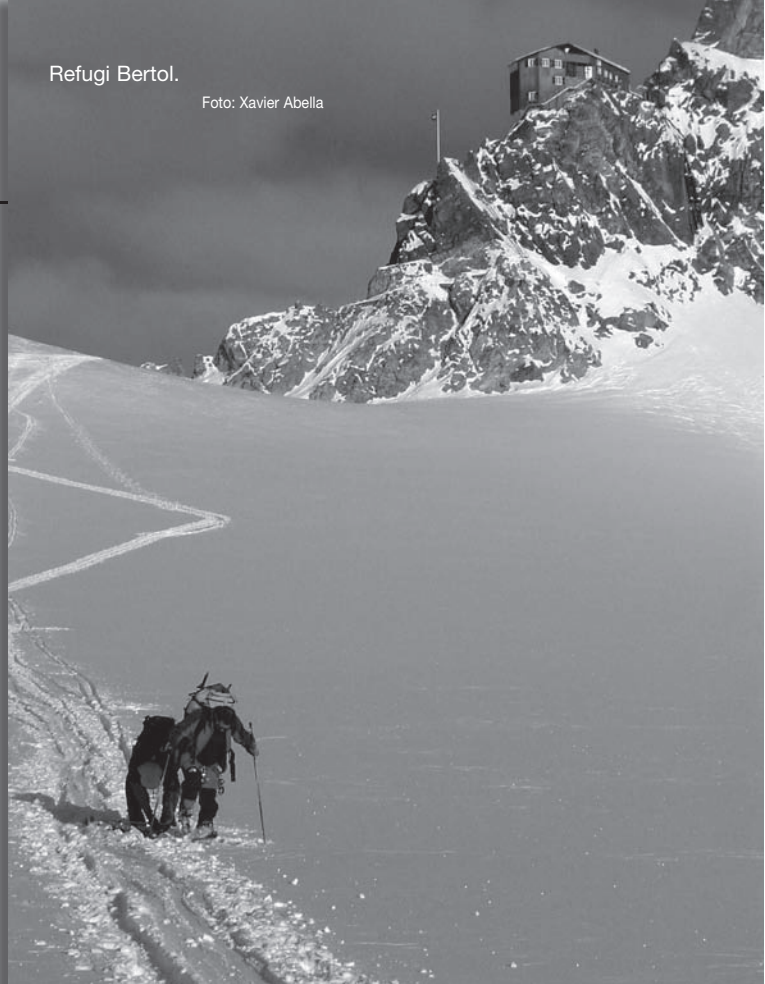
5a jornada: sortim a les 8:00 h en direcció a la cabana Britannia, amb un dia aparentment estable i assolellat. Tal com anem tirant, el temps es complica, passem el primer coll amb els esquís a l'esquena i anem seguint endavant fins que el temps és tan tapat que, fins i tot, ens ha esborrat les traces de pujada; a partir d'aquell instant vam decidir que una retirada a temps és una victòria i decidírem de girar cua cap a Zermat passant pel refugi MontRosaHutte i la glacera del Monterosa.

Altre cop a la civilització, sans i estalvis, amb unes vistes i uns records que espero que no se'ns oblidin mai. En Lluís se'ns va avançar per poder buscar-nos un taxi que ens pogués dur a Arolla i retornar als cotxes i amb una mica de sort poder sopar i dormir al mateix lloc d'on vam sortir. I així va ésser; ens vam dutxar, moment desitjat i anel·lat per tots, i un cop ben netets, a sopar, on ens vam cruspir un parell de *foundis* com déu mana. Un cop sopats, encara ens quedaven forces per bromejar i dir que l'endemà tornàriem a començar la travessa.

Xavier Abella

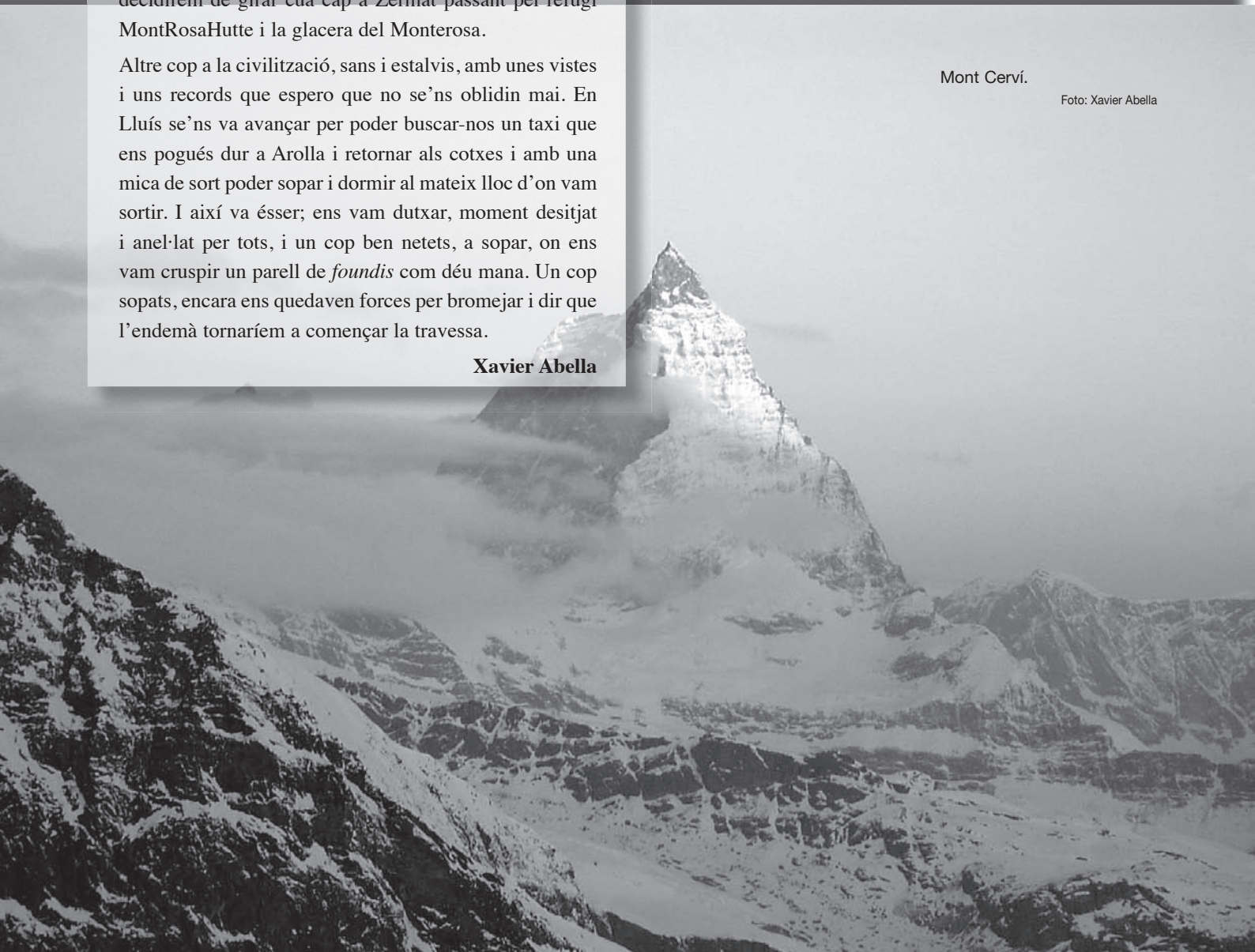
Refugi Bertol.

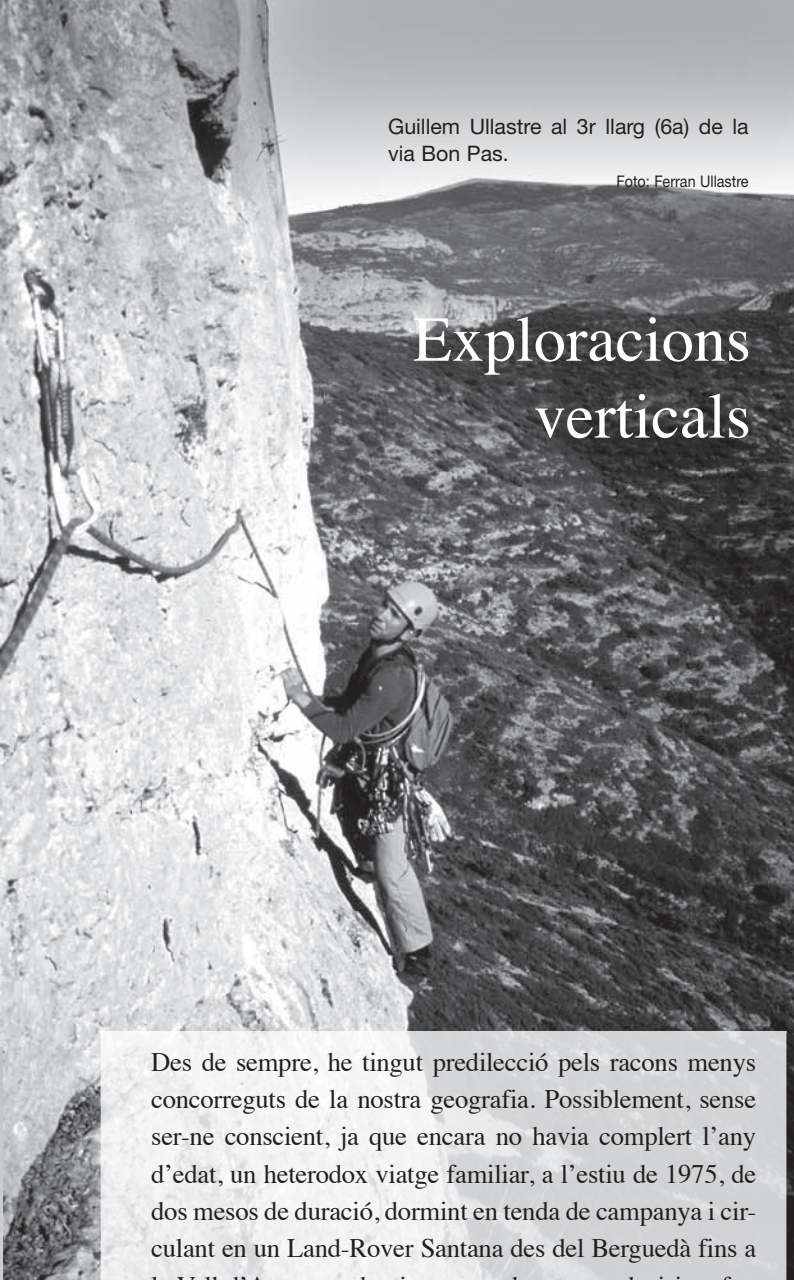
Foto: Xavier Abella

Mont Cerví.

Foto: Xavier Abella

Guillem Ullastre al 3r llarg (6a) de la via Bon Pas.

Foto: Ferran Ullastre

Exploracions verticals

Des de sempre, he tingut predilecció pels racons menys concorreguts de la nostra geografia. Possiblement, sense ser-ne conscient, ja que encara no havia complert l'any d'edat, un heterodox viatge familiar, a l'estiu de 1975, de dos mesos de duració, dormint en tenda de campanya i circulant en un Land-Rover Santana des del Berguedà fins a la Vall d'Aran, em deuria marcar de manera decisiva; fou tota una expedició pel Pirineu fa només 30 anys!

Sigui com sigui, la meua fal·lera per l'exploració ha persistit fins avui. En els inicis, una infinitat d'excursions per les muntanyes lleidatanes em donaren una idea de conjunt molt útil per poder ensopegar amb les parets més amagades, moltes de les quals no havien estat objecte d'atenció per part dels escaladors. Però arribà el dia que, juntament amb els meus companys de cordada, vam decidir llançar-nos a la "conquesta" d'aquests racons encara verges. En aquesta escomesa vam procurar seguir les línies més lògiques i assegurar-nos de la manera més natural, per intentar així respectar l'esperit de l'escalada més tradicional.

Molts dels nostres objectius han estat titllats de secundaris pels escaladors més experts, d'allunyats pels qui buscaven escalades a peu de carretera o simplement ignorats pels qui pensaven que tot ja estava fet; per contra, altres ens han animat qualificant-los d'originals i atractius, sent pràcticament els darrers d'una època de primeres ascensions absolutes a les parets lleidatanes.

SEAM

Opinions a part, és obvi que l'experiència adquirida en el transcurs d'aquestes ascensions, ens serà d'utilitat cabdal a l'hora d'afrontar futures escalades de major envergadura. El fet de trobar la paret, explorar el millor accés, encertar la via d'escalada, arribar al cim, baixar i tornar sa i estalvi, és molt apassionant i satisfactori, ja que abans d'iniciar aquesta mena d'aventures, les incògnites són moltes i el resultat final incert.

El 1999 va ser l'any d'inici d'una campanya alpinística-exploratòria que tingué com a resultat el següent reguitzell d'escalades pioneres en territori lleidatà:

- Portaclusa (S) (1999-2000-2001): un racó curiós (vèrtex 184 i desnivell 166 i 182)
- Agulla del barranc de Sant Pere (E) (1999): petita, però no del tot fàcil (sense publicar)
- El Peladet oriental (S) (2002): un pany de paret poc valorat (vèrtex 187 i desnivell 195)
- Roca de Galliner (S) (2003): salvatge, llarga i perdedora (vèrtex 193 i desnivell 200)
- Cingle de l'Obaga de Clua (N) (2003-2004): una empresa força delicada (vèrtex 193 i 199 i desnivell 204 i 218)
- Pic de Moredo (SO) (2003): el gust per l'autèntic pirineïsm (vèrtex 195 i desnivell 204)
- El Castellot de Moror (E) (2004): un gran monòlit amb caràcter (vèrtex 196 i desnivell 215)
- Agulla del barranc del Bosc (NO) (2004): inquietant i estètica alhora (vèrtex 196 i desnivell 215)
- Picó oriental del pla d'Auberó (S) (2004): una sorpresa inesperada (vèrtex 196 i desnivell 215)
- Pic de Moredo (NE) (2004): una excursió per a escaladors (desnivell 220)
- Muntanya de Sant Corneli (E) (2005): "vertigüitat" mida reduïda (vèrtex 202 i desnivell 229)

D'aquesta llista, he procurat fer una tria de vies, seleccionant les quatre més recomanables per repetir, tenint en compte la qualitat de la roca, la facilitat d'assegurar-se i l'evidència del traçat.

Per acabar, vull agrair el suport de tots els amics que m'han fet costat en aquestes aventures, però, sobretot, l'incondicional companyonia del meu germà Ferran, el qual, a l'hora de formar cordada en la majoria de les esmentades escalades, ha afrontat en molts casos els llargs més difícils.

El Peladet oriental (1.466 m): cara sud • Via DIRECTA (160 m, 6b)

Important pany de paret del Montsec de Rúbies, ben visible des de molts indrets i que apareix ratllat per un rectilini sistema de fissures, que desemboquen al punt més elevat de la muntanya. La via Directa enllaça aquestes fissures, arribant al cim d'una manera més elegant del que hom podria pensar en un principi.

Primera ascensió: 3/11/2002 per Xavier Mercadé i Guillem Ullastre (SEAM)

Material: tascons, *friends* (del 0,25 al 3,5) i bagues

Equipament: 13 espits, 6 claus i 6 bagues

Roca: calcària

Època: tot l'any menys a l'estiu

Aproximació: Vilanova de Meià/Rúbies (deixar vehicle) – pujar canal – inici via (20')

Via: L1=30 m, V+ / L2=50 m, 6a / L3=45 m, V+ - AI (6b) / L4= 35 m, V

Descens: el Peladet (cim) – la Portella Blanca – Rúbies (30')

Cartografia: Ed Alpina 1/40.000 Montsec; I.C.C. 1/50.000 Noguera

Bibliografia: Revista *Vèrtex* 187, pàg. 39, 2003 / Revista *Desnivel* 195, pàg. 94, 2003 / Revista *Vèrtex* 199, pàg. 41, 2005

El Castellot de Moror (860 m): cara est • Via DE L'ARCADA (140 m, 6a)

Gran monòlit situat al vessant nord del Montsec d'Ares que amaga, al seu costat oriental, una arcada de grans proporcions. Un original itinerari d'escalada aprofita aquest arc de roca per assolir el cim de la mola; heus aquí el perquè del nom de la via.

Primera ascensió: 21/3/2004 per Josep M. Dolcet (SEAM) i Guillem Ullastre (SEAM)

Material: tascons, *friends* (del 0 al 4) i bagues

Equipament: 2 espits i 12 bagues

Roca: calcària

Època: primavera i tardor

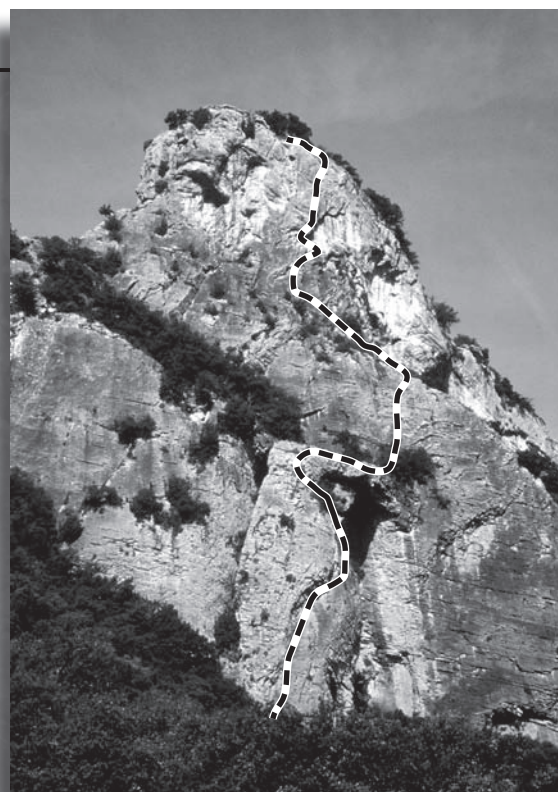
Aproximació: Cellers - Guàrdia de Tremp – Moror - barranc del Bosc (deixar vehicle) - coll de Sant Martí de les Tombetes - Llau de Salitó (baixar pel llit del barranc) - barranc de la Collada (creuar-lo) - superar ressalt rocós (corda fixa) - inici via (2 h)

Via: L1=40 m, V / L2=20 m, II / L3=30 m, V / L4=25 m, V / L5=25 m, 6a

Descens: El Castellot de Moror (cim) – Aresta S (després de rapelar 20 m d'una sabina) – inici via Normal a la cara O (després de rapelar 30m de 2 espits) – baixar ressalt rocós (corda fixa) – Barranc de la Collada – Llau de Salitó – coll de Sant Martí de les Tombetes – Barranc del Bosc (2 h)

Cartografia: Ed Alpina 1/40.000 Montsec; ICC 1/50.000 Noguera; ICC 1/50.000 Pallars Jussà

Bibliografia: Revista *Desnivel* 215, pàg. 90, 204 / Revista *Vèrtex* 196, pàg. 40, 2004 / ALFONSO, L. i Buxó, X., *Terradets. Guia d'escalada*, Ed. Supercrack, 2005

Muntanya de Sant Corneli (1.353 m): cara est • Via BON PAS (180 m, 6c)

Notable cim calcari, privilegiat mirador de la Conca de Tremp que posseeix, no obstant això, un vessant meridional fortament encinglerat. La via Bon Pas és un traçat que corre per la roca compacta d'aquesta muntanya, aprofitant, sempre que pot, sòlides fissures adequades per als empotradors.

Primera ascensió: 13/3/2005 per Ferran Ullastre (SEAM) i Guillem Ullastre (SEAM)

Material: tascons i *friends* (del 0,25 al 3; 3,5 opcional)

Equipament: 31 parabolts, 7 espits, 1 clau i 2 bagues

Roca: calcària

Època: tot l'any menys a l'estiu

Aproximació: Tremp – Figuerola d'Orcau – Basturs – corral de Torres (deixar el vehicle) – llau de Llaveners (barranc) – corral del Taberner – font de Llaveners – barranc Sec (ascendir-lo tot creuant el bosc de pins) – inici via (30')

Via: entrada original= 40 m, III / entrada directa=40 m, 6a (equipada 11/12/04 per F. i G. Ullastre) / L1=20 m, 6a / L2=25 m, 6a-Ao (6c) / L3=30 m, 6a / L4= 35 m, 6a / L5=30 m, IV+

Descens: muntanya de Sant Corneli (cim) – arribar al final de la pista provinent d'Abella de la Conca – font de Llaveners – corral del Taberner – llau de Llaveners – corral de Torres (1 h)

Cartografia: ICC 1/50.000 Pallars Jussà

Bibliografia: Revista *Desnivel* 229, pàg. 93, 2005 / Revista *Vèrtex* 202, pàg. 45, 2005

Pic de Moredo (2.750 m): cara nord-est • Via DE LA PLACA (320 m, V)

Muntanya força escarpada per tots els seus vessants i punt culminant del massís de Marimanya. La cara nord-est ofereix una interessant escalada de dificultat moderada que permet coronar el cim de manera elegant, tot creuant una esplèndida placa fissurada d'immillorable roca que dona nom a la via.

Primera ascensió: 28/7/2004 per Ferran Ullastre (SEAM) i Guillem Ullastre (SEAM)

Material: tascons i *friends* (del 0,25 al 3)

Equipament: 1 clau

Roca: calcària metamòrfica (marbre)

Època: estiu

Aproximació: Esterri d'Àneu – Alòs d'Isil – borda de Perosa – bosc de Cireres (deixar vehicle) – barranc de Roca Blanca (ascendir pel costat dret) – clots de Roca Blanca – inici via (2 h)

Via: entrada directa=110 m, III+ / L1=60 m, III+ / L2=40 m, IV / L3=55 m, V / L4=55 m, III / Aresta NO=100 m, II

Descens: pic de Moredo (cim) – el Colletó (2.326 m) – clots de Roca Blanca – barranc de Roca Blanca – bosc de Cireres (1 h 30')

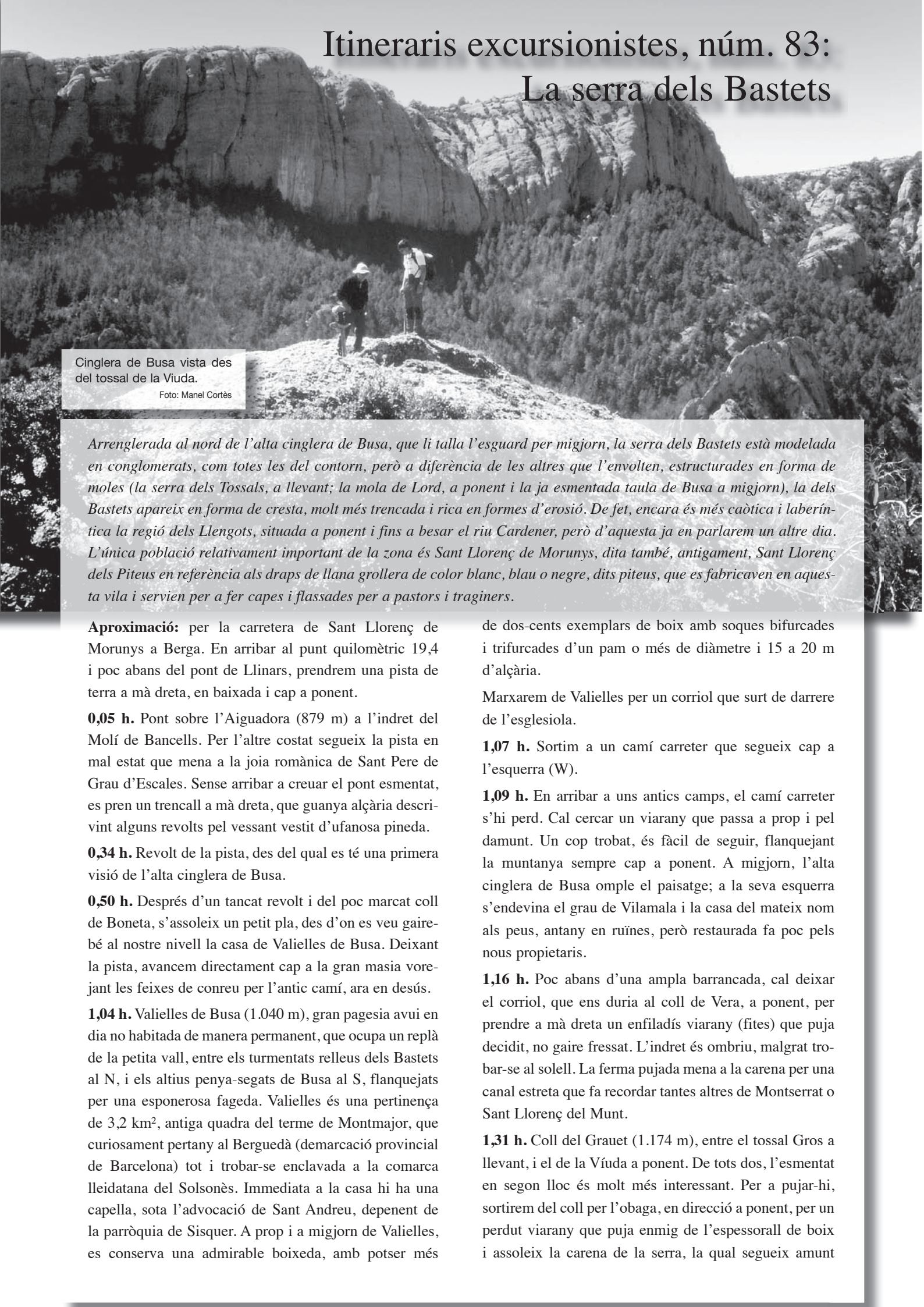
Cartografia: Ed. Alpina 1/25.000 Montgarri-Mont Valier; ICC 1/50.000 Pallars Sobirà

Bibliografia: Revista *Desnivel* 220, pàg. 88, 2005 / ALFONSO, L i BUXÓ, X., *Roca Caliente en los Pirineos* – vol. III (Aran-Pallars). Ed. Supercrack, 2005

Itineraris excursionistes, núm. 83:

La serra dels Bastets

Cinglera de Busa vista des del tossal de la Viuda.

Foto: Manel Cortès

Arrenglerada al nord de l'alta cinglera de Busa, que li talla l'esguard per migjorn, la serra dels Bastets està modelada en conglomerats, com totes les del contorn, però a diferència de les altres que l'envolten, estructurades en forma de moles (la serra dels Tossals, a llevant; la mola de Lord, a ponent i la ja esmentada taula de Busa a migjorn), la dels Bastets apareix en forma de cresta, molt més trencada i rica en formes d'erosió. De fet, encara és més caòtica i laberíntica la regió dels Llentots, situada a ponent i fins a besar el riu Cardener, però d'aquesta ja en parlarem un altre dia. L'única població relativament important de la zona és Sant Llorenç de Morunys, dita també, antigament, Sant Llorenç dels Piteus en referència als draps de llana grollera de color blanc, blau o negre, dits piteus, que es fabricaven en aquesta vila i servien per a fer capes i flassades per a pastors i traginers.

Aproximació: per la carretera de Sant Llorenç de Morunys a Berga. En arribar al punt quilomètric 19,4 i poc abans del pont de Llinars, prendrem una pista de terra a mà dreta, en baixada i cap a ponent.

0,05 h. Pont sobre l'Aiguadora (879 m) a l'indret del Molí de Bancells. Per l'altre costat segueix la pista en mal estat que mena a la joia romànica de Sant Pere de Grau d'Escales. Sense arribar a creuar el pont esmentat, es pren un trencall a mà dreta, que guanya alçària descrivint alguns revolts pel vessant vestit d'ufanosa pineda.

0,34 h. Revolt de la pista, des del qual es té una primera visió de l'alta cinglera de Busa.

0,50 h. Després d'un tancat revolt i del poc marcat coll de Boneta, s'assoleix un petit pla, des d'on es veu gairebé al nostre nivell la casa de Valielles de Busa. Deixant la pista, avancem directament cap a la gran masia vorejant les feixes de conreu per l'antic camí, ara en desús.

1,04 h. Valielles de Busa (1.040 m), gran pagesia avui en dia no habitada de manera permanent, que ocupa un replà de la petita vall, entre els turmentats relleus dels Bastets al N, i els altius penya-segats de Busa al S, flanquejats per una esponerosa fageda. Valielles és una pertinença de 3,2 km², antiga quadra del terme de Montmajor, que curiosament pertany al Berguedà (demarcació provincial de Barcelona) tot i trobar-se enclavada a la comarca lleidatana del Solsonès. Immediata a la casa hi ha una capella, sota l'advocació de Sant Andreu, depenent de la parròquia de Sisquer. A prop i a migjorn de Valielles, es conserva una admirable boixeda, amb potser més

de dos-cents exemplars de boix amb soques bifurcades i trifurcades d'un pam o més de diàmetre i 15 a 20 m d'alçària.

Marxarem de Valielles per un corriol que surt de darrere de l'esglesiola.

1,07 h. Sortim a un camí carreter que segueix cap a l'esquerra (W).

1,09 h. En arribar a uns antics camps, el camí carreter s'hi perd. Cal cercar un viarany que passa a prop i pel damunt. Un cop trobat, és fàcil de seguir, flanquejant la muntanya sempre cap a ponent. A migjorn, l'alta cinglera de Busa omple el paisatge; a la seva esquerra s'endevina el grau de Vilamala i la casa del mateix nom als peus, antany en ruïnes, però restaurada fa poc pels nous propietaris.

1,16 h. Poc abans d'una ampla barrancada, cal deixar el corriol, que ens duria al coll de Vera, a ponent, per prendre a mà dreta un enfiladís viarany (fites) que puja decidit, no gaire fressat. L'indret és ombriu, malgrat trobar-se al solell. La ferma pujada mena a la carena per una canal estreta que fa recordar tantes altres de Montserrat o Sant Llorenç del Munt.

1,31 h. Coll del Grauet (1.174 m), entre el tossal Gros a llevant, i el de la Víuda a ponent. De tots dos, l'esmentat en segon lloc és molt més interessant. Per a pujar-hi, sortirem del coll per l'obaga, en direcció a ponent, per un perdut viarany que puja enmig de l'espessorall de boix i assoleix la carena de la serra, la qual segueix amunt

alternant llocs emboscats amb llastres pelades i codolades. Es troba un mur de roca que barra el pas i que cal vorejar per l'esquerra, enfilant-nos per una canaleta d'un parell de metres amb l'ajuda d'un estratègic boix, fins assolir el pelat roquissar del damunt. Més enllà, després de seguir uns 25 metres pel fil d'un esquenall planer de roca, estret i aeri, arribem al peu del turó summital, que es puja fàcilment pel costat obac.

2,15 h. Tossal de la Vídua (1.378 m), format per dos cims separats per un collet. Panoràmica grandiosa a tot el contorn: al N, les serres d'Ensija i del Verd, amb el Pedraforca enmig; al NW, l'immens i feixuc Port del Comte; a ponent la càdica regió dels Llengots i, més enllà, la mola de Lord; al S tot ho amaga l'alta cinglera de Busa, amb el serrat del Cogul enfront i el Capolat i el Capolatell a l'extrem ponentí. A llevant, la serra dels Tossals i els cingles de Taravil, i al NE, en fi, els Rasos de Peguera. El vessant nord de la muntanya és vertiginós, però la densa boscúria el fa semblar més amable. Retornarem al coll del Grauet pel mateix viarany de pujada.

2,45 h. Coll del Grauet (1.174 m). El camí de baixada és al vessant obac. Inicialment segueix uns metres en lleugera pujada cap a la dreta (E) però ben aviat es llença muntanya avall de manera decidida, enmig d'esponerosa vegetació.

2,55 h. Pas aeri sobre la barrancada. El corriol no baixa directament, sinó que descriu revolts sempre cercant el millor pas, tot i que el pendent és sempre fort. S'entra al llit d'una rasa o barranc, que es segueix pel fons una curta estona, i es travessa més enllà el barranc principal.

3,05 h. Petit eixamplament i prat (910 m) a partir del qual la barrancada esdevé més ampla i oberta. Al davall, al llit del torrent, hi ha una font que omple un gran dipòsit cilíndric de ciment. Per l'esquerra del dipòsit, el camí, ara ja

molt ample, baixa dretament a trobar una pista que, seguida cap a mà dreta, ens duu en pocs minuts a la gran casa de colònies Aiguaviva, situada a l'indret del mas de Bussons. La pista segueix cap al N i se n'ajunten d'altres a cada costat. Ens acostem al riu Aiguadevall. El gran edifici del molí de Bussons és a l'altra banda, sota la carretera.

3,30 h. Carretera de Sant Llorenç de Morunys a Berga, punt quilomètric 23,8. A l'altre costat hi ha la font dels Traginers. A l'esquerra, el pont de Valls travessa el riu. Si tenim el vehicle esperant al pont del Molí de Bancells, cal seguir la dita carretera cap a mà dreta (E).

4,25 h. Trencall al pont del Molí de Bancells, on hem iniciat el recorregut.

Manel Cortès i Joan Ramon Segura

NOTA: Alguns itineraris publicats darrerament a ARESTA, han aparegut sense número d'ordre o amb un número equivocat. A fi de posar les coses al seu lloc, heus ací el número corresponent a cadascun, a partir dels darrers correctament numerats, i el número d'ARESTA on van aparèixer:

Núm. 77. Embassament de Siurana i grau del Franquet. ARESTA núm. 59

Núm. 78. Pic del Pessó. ARESTA núm. 61

Núm. 79. Serrat de Corona, extrem del Montsec d'Ares. ARESTA núm. 63

Núm. 80. La serra de Castellnou (*). ARESTA núm. 65

Núm. 81. Pic de Màniga. ARESTA núm. 68

Núm. 82. Costa Cabirolera i font del Cristall. ARESTA núm. 71

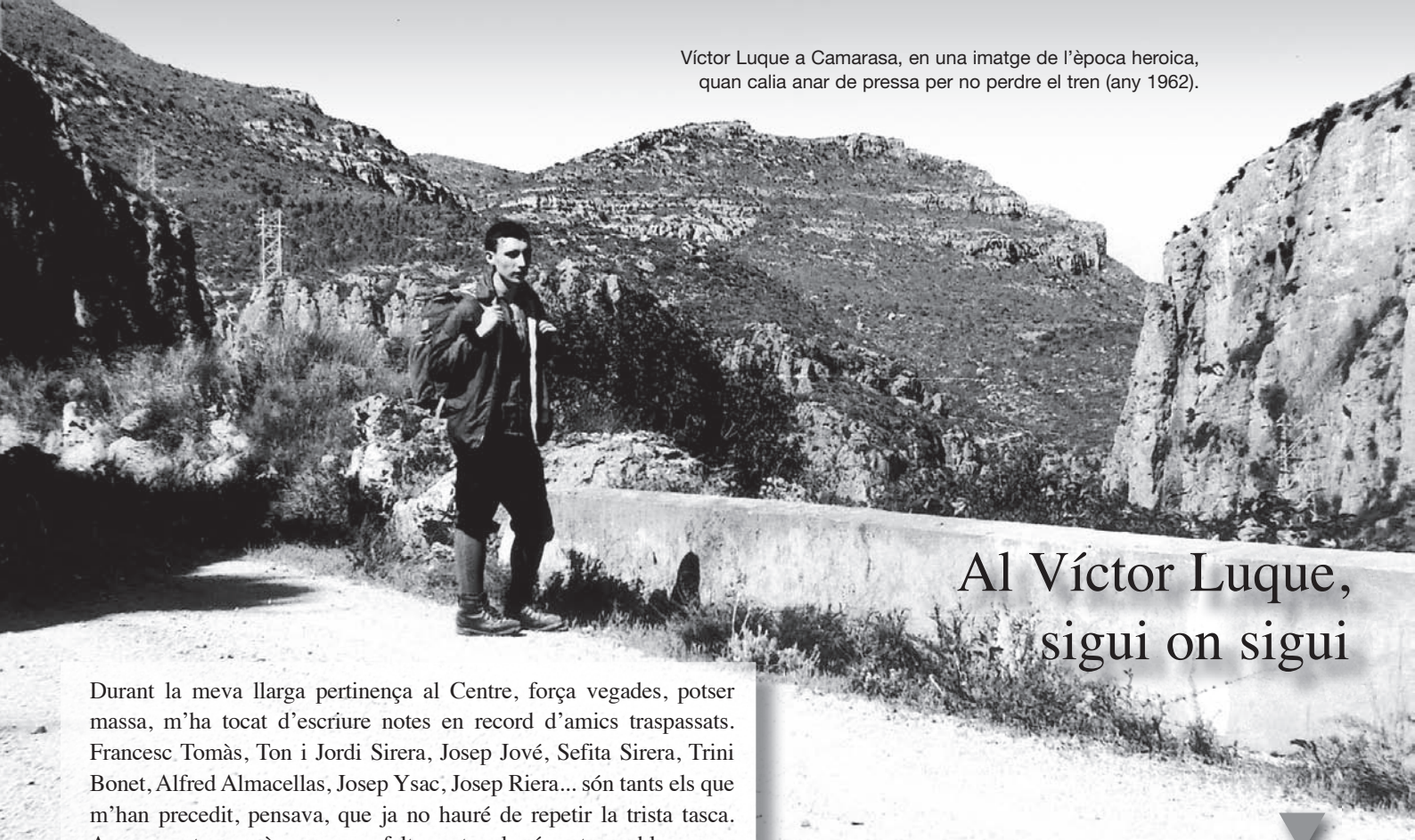
(*) L'itinerari de la serra de Castellnou va aparèixer numerat erròniament amb el número 78. Li corresponia el 80.

Cinglera de Busa vista des de Valiells.

Foto: J. R. Segura

Víctor Luque a Camarasa, en una imatge de l'època heroica, quan calia anar de pressa per no perdre el tren (any 1962).

Al Víctor Luque, sigui on sigui

Durant la meua llarga pertinença al Centre, força vegades, potser massa, m'ha tocat d'escriure notes en record d'amics traspassats. Francesc Tomàs, Ton i Jordi Sirera, Josep Jové, Sefita Sirera, Trini Bonet, Alfred Almacellas, Josep Ysac, Josep Riera... són tants els que m'han precedit, pensava, que ja no hauré de repetir la trista tasca. Anava errat, perquè encara em faltaves tu, el més entranyable.

Un dia de febrer de 2004 em vas telefonar, preguntant-me si m'aniria bé de sortir a la muntanya el diumenge següent, perquè aquella potser seria la teua darrera excursió. Sense entendre de què anava la cosa, vaig contestar-te que podíem anar —com fèiem habitualment aquells dies— al Boumort. Vam pujar al pla de Calama amb un pam i mig de neu (una foto presa aquell dia és a la pàgina 268 de la guia), i m'ho vas dir: que els metges t'havien donat només uns pocs mesos de vida.

Sortint de la bretxa característica de la via Auguerot-Ollivier, a la paret SE del Balaitós. Juliol de 1964.

Víctor Luque a la primera escalada absoluta al Bisbe de Santa Linya (any 1963) emprant la tècnica de doble corda.

◀ Cim de la Penya Galera
(Els Ports), febrer de 2000.

ben tranquil, fins i tot als passos difícils o compromesos, perquè tu eres al davall, assegurant.

Ara has marxat. La teva esposa Hermínia, els teus fills i altres familiars, i els teus amics, et trobarem a faltar. Des del lloc de reunió que has assolit, assegura bé i espera'ns. Et seguirem. Mentre, vull recordar-te sempre com algú a qui es podia aplicar el conegut poema *If* de Rudyard Kipling que (perdona la meua mediocre traducció) acaba així:

*Si pots emplenar el minut implacable i breu
amb seixanta segons de llarga i dura prova,
teva és la Terra i tot el que s'hi troba,
i el que encara val més: Ets un Home, fill meu.*

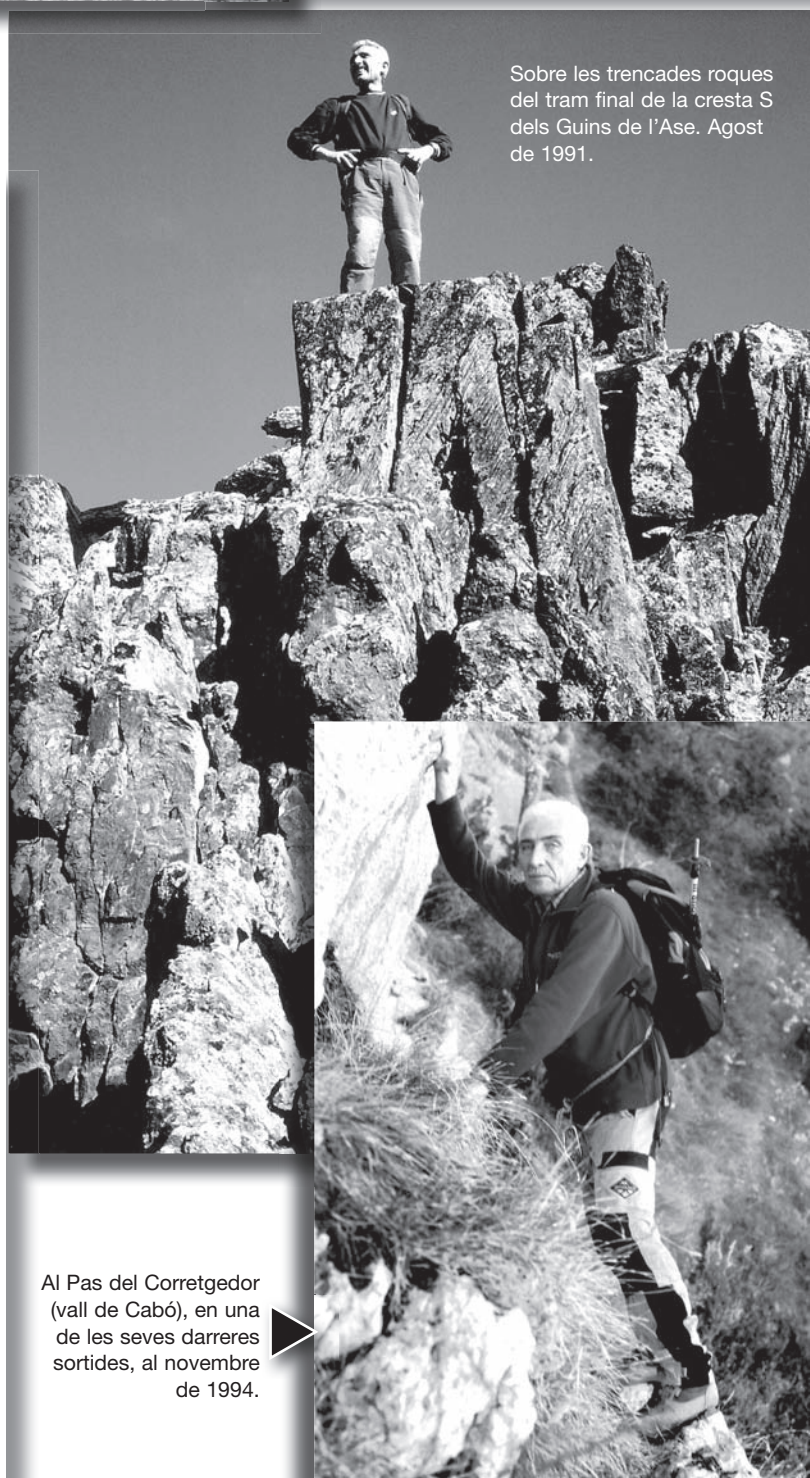
Manel Cortès

Però tu eres un lluitador. Sempre ho vas ser, i en tots els aspectes. En la teva professió, vas arribar a crear un dels laboratoris capdavaners de Lleida. En l'àmbit excursionista, vas esdevenir un dels muntanyencs lleidatans més destacats del moment. A la mort de la teva primera esposa, vas pujar tot sol els teus fills, l'Anna i el Joan, aquest amb poc més de dos anys. I quan et van dir el fatal diagnòstic, et vas mostrar altre cop com un lluitador sense treva i vas afrontar la malaltia d'una manera que els metges se'n feien creus. Finalment has estat vençut, sí, per un enemic implacable. Però mai t'has rendit.

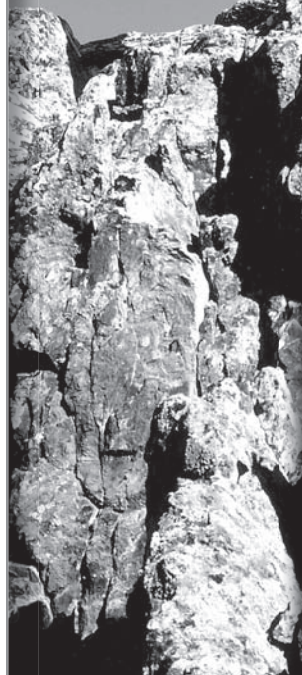
Has mort jove, perquè seixanta anys no són, avui dia, molts anys. La teva vida, però, no ha estat pas curta perquè, tal com va escriure Thomas S. Eliot, *el moment de la rosa i el moment del teix són d'igual durada*. Una vida és llarga o curta, no només pels anys viscuts, sinó per tot allò que s'ha realitzat en viure-la. Vista d'aquesta manera, la teva ha estat molt llarga.

Era l'any 1961. El Joan Farré, amb qui (juntament amb en Miquel Mallol i algú altre) formàvem un reduït grup d'escaladors, va haver d'anar a Barcelona a estudiar. En marxar, em va dir que amb tu, aleshores un noi de 16 anys, podia anar tranquil a la muntanya. Era veritat. Des de llavors, les sortides al Pirineu van sovintejar, i amb tu vaig fer la major part de les meves ascensions, des del Balaitús a la paret N del Sotillo, de la cresta del Diable a l'agulla Petita d'Amitges, del Vignemale al pic Long. I tu vas ser l'ànima de les primeres escalades a les agulles de Camarasa i Santa Linya: el Puro, l'Encantada, la Pera, les Agulles del Cingle, el Bisbe... I encara vas assolir fites de més renom, com ara la Picorra del Racó a Serradell, la Cuca Bellosta a Mascun, el Cavall Bernat a Montserrat. I també el Dru, als Alps.

Si jo he fet alguna cosa —no pas gaire— a la muntanya, en bona mesura t'ho dec a tu. Honestament, penso que jo no hauria pas pujat al Puro, a la Pera o al Bisbe si no haguessis anat tu, quasi sempre, de primer. I fins i tot a les ascensions en què, per la seva llargada, havíem d'alternar la posició de cap de corda (cresta del Diable, paret SE del Balaitús, via Cadier a la Frondella, etc.) quan jo passava al davant estava

Sobre les trencades roques del tram final de la cresta S dels Guins de l'Ase. Agost de 1991.

◀ Al Pas del Corretgedor (vall de Cabó), en una de les seves darreres sortides, al novembre de 1994.

XLVII Pessebre al cim d'una muntanya

Com cada any, per aquestes dates comencem a pensar com organitzarem aquest acte, el més concorregut que es fa al nostre centre al llarg de l'any. Això demostra com està d'arrelat i l'interès que desperta en el conjunt dels socis.

Mesos abans ja hi ha qui pregunta: on anirem aquest any? A nosaltres ens omple de goig aquesta pregunta, i procurem, dintre del possible, satisfer aquest interès i que tothom gaudeixi d'una bona diada, i més aquest any que celebrarem el centenari!

En principi, el dia assenyalat és el diumenge 18 de desembre. Anirem a l'ermita de Santa Pelaia, a la comarca de l'Alt Urgell, tocant al Solsonès, que pertany a Perles, un agregat del municipi d'Alinyà.

Farem 3 itineraris diferents perquè tothom pugui participar-hi segons les seves preferències i possibilitats.

La sortida general serà a les 8 hores per la carretera de la Seu d'Urgell, i pararem a esmorzar (qui vulgui) al parador les Valls, passat Ponts.

Itinerari A:

Continuarem per la C-14 fins a Coll de Nargó (segons diuen, per aquestes dates ja es podrà circular per la nova carretera des d'Oliana); a mig camí abans d'Organyà, girarem a la dreta pel pont sobre el riu Segre i agafarem la carretera L-401 que va a Sant Llorenç de Morunys; passarem Perles, la zona de túnels, Alinyà i pujant contínuament arribarem al coll de Boix, que separa la ribera del Segre de la conca de la Ribera Salada.

L'ermita ja és a la vista, es pot caminar un km deixant el cotxe al camí o a l'aparcament que hi ha al costat de l'ermita. És l'itinerari per a les "velles glòries", que també tenen dret a gaudir.

Itinerari B:

Se segueix el mateix itinerari en cotxe fins un km abans del coll de Boix, a l'indret on hi ha can Gili, una masia gran, característica de la contrada; seguim a peu una pista en males condicions que ens portarà primer a can Remellat, i després a la pista de l'ermita, molt visible. Hi ha un desnivell d'un centenar de metres, es pot tardar uns 3/4 d'hora.

I ara l'itinerari C:

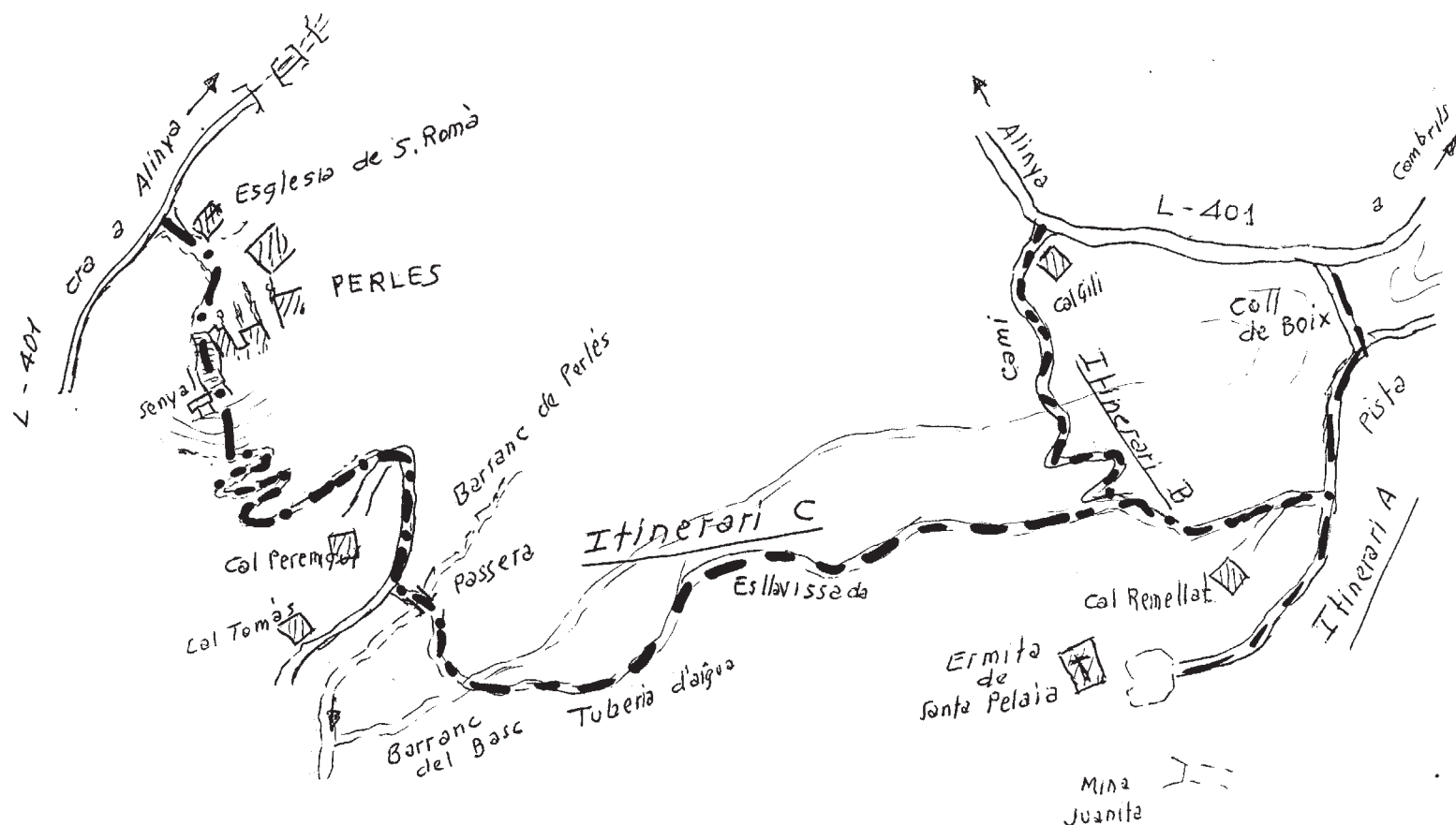
El plat fort, apte per a la gent bregada: al km 8 de la carretera L-401, abans d'arribar al tram dels túnels, s'ha de deixar el cotxe a l'entrada de Perles, a la vora de l'església de Sant Romà. Es baixa pel carrer més costerut, amb esglaons de formigó, hi ha una senyal, es troba el camí vell, fins al fons de la vall. Es creua el barranc per una passarel·la entre les cases de Peremiquel i Tomàs, llavors s'agafa el camí de Bast, senyalitzat amb pintura groga a vegades, hi ha un tram dificultós fins a cal Remellat, on s'agafa l'itinerari B.

Cota de Perles: 780 m, fons del barranc: 700 m, ermita de Santa Pelaia: 1.240 m. Temps total, diuen, entre 1 h 40 i 2 hores.

Prop de l'ermita hi ha una mina de lignit que va funcionar fins l'any 1980.

Que tinguem sort i que el temps ens acompanyi.

Àngel Gàzquez

CONDECORACIÓ

Creu de Sant Jordi

Ben segur que quan llegiu aquestes ratlles ja haurem rebut de mans del president de la Generalitat de Catalunya la Creu de Sant Jordi i també és ben segur que ja ho haurem celebrat tots junts al nostre local social, però creiem que és un fet prou significatiu en la nostra història com a entitat i que per tant cal deixar-ne constància escrita.

La Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya es va crear l'any 1981 (decret 457/1981 de 18 de desembre), amb la finalitat de distingir aquelles persones naturals o jurídiques que, pels seus mèrits, hagin prestat serveis destacats a Catalunya en defensa de la seva identitat o, més generalment, en el pla cívic i cultural. És un disseny del joier català Joaquim Capdevila i està feta, segons la seva pròpia descripció: "amb dos dels materials nobles que poden trobar-se al nostre país, com són l'argent i el corall, presentats sense manipulacions posteriors, és a dir, sense banys ni afegits de cap mena."

Quan en la sessió del Govern de Catalunya del dia 12 de juliol d'enguany es va acordar distingir el nostre CEL amb aquesta condecoració, **en reconeixement de la tasca duta a terme i la trajectòria de reconegut prestigi social**, entenem que s'agraïa públicament la tasca anònima i molts cops gens fàcil, de totes aquelles persones que han fet possible que avui nosaltres puguem celebrar el Centenari.

Aprofitem per agrair l'interès i l'entusiasme que tant el paer en cap, Àngel Ros, com el conseller d'Agricultura, Antoni Siurana, van mostrar i que segurament ha ajudat i molt, que el Centre tingui avui aquesta condecoració.

I felicitem totes les persones i entitats també guardonades enguany, i una especial enhorabona per a totes les de Lleida.

Comissió del Centenari

X DONATIUS A LA BIBLIOTECA DEL CEL JUNY-OCTUBRE DE 2005

X En família i per a nens: excursions d'iniciació a la muntanya (1. Ripollès i Cerdanya) (2003). Carles GEL. Barcelona: Piolet. Guia d'excursionisme. ISBN: 84-95945-12-6 (donatiu de l'editorial Piolet).

X La vall de Ribes: ascensions-travesses-rutes de muntanya (2003). Carles GEL. Barcelona: Piolet. Col·lecció pobles i muntanyes. ISBN: 84-95945-11-8 (donatiu de l'editorial Piolet).

X Estepes i secans de Ponent (2003) (DVD). Fundació Natura, Egrell (donatiu de Xavier Massot en nom d'Egrell).

X 150 paseos en familia por Aragón (2005). Saragossa: Prames, 2005. ISBN: 84-8321-182-3 (donatiu de l'editorial Prames).

X Guía de Escalada la Pedriza (2005). José Ignacio LUJÁN, David A. ZAPATA. Saragossa: Ediciones Luján y David A. Zapata. ISBN: 84-95744-46-5 (donatiu del president de l'Associació de Veïns de l'Escorxador).

X La ruta de los Tres Templos: Loiola-La Antigua-Arantzazu (2005). Saragossa: Prames. ISBN: 84-8321-190-4 (donatiu de l'editorial Prames).

X Cuencas Mineras (2005). Saragossa: Prames. Colección Rutas por Aragón. ISBN: 84-96007-59-6 (donatiu de Jordi Guivernau).

X BTT por el Montsec y la Baja Ribajorza (1995) Xavier CARDONA, Santiago LEGAZAPE. Saragossa: Prames. ISBN: 84-87601-57-X (donatiu de Jordi Guivernau).

NOTA: Si us interessa algun llibre i us agradés que fos a la biblioteca, tenim una llista on el podeu apuntar. No dubteu a fer-ho!!

Tenim un parell de caixes plenes de llibres de diferents temàtiques per donar, podeu agafar els que vulgueu.

També podeu trobar enquadernats a la biblioteca els tres últims anys de l'*Aresta*.

Moltes gràcies a tots!

X Altes de socis al centre (benvinguts tots!):

Pepita Serra Oliva • Gabriel Lorente Moreno
Manel Saumell Almirall • Alejandro Bergua Lorente
Ramona Gallardo Planes • Núria Bergua Salazar
David Ramírez Gonzalez • Josep Gabarra Ribes
Paulo Sergio da Silva Freire • Sergi Ricart Ibars
Albert Llevadot Valdés • Xavier Morell Ybarz
Carol Brusau Albert • Daniel Bertrand Figueroa
Enni López Vera • Cristina Espinar Mosquera
Sandra Naval Grau

El número de la loteria
d'enguany és el

39.226

FE D'ERRATES. Rectifiquem el quadre de la tercera part de l'article sobre fotografia fet pel Manel Cortès (pàg. 7, de l'*Aresta*, núm 77), a qui demanem disculpes.

Marca i model	resolució (Mp)
Canon 1 Ds Mark II	16,7
Kodak DS Pro 14	13,5
Nikon D2X	12,8
Konica-Minolta Dimage A200	8,3
Canon EOS 20D	8,2
Canon EOS 350 D	8
Olympus E-300	8
Canon EOS 10D	6,3
Canon Eos 300 D (Digital Rebel)	6,3
Fuji Finepix S2 Pro	6,2
NikonD100	6,1
Nikon D70	6,1
Nikon D50	6,1
Pentax *ist D	6,1

LLIBRERIA TURÍSTICA

- REVISTES DE VIATGES • LLIBRES I GUIES TURÍSTIQUES
• GUIES D'ALLOTJAMENTS I D'OCI • MAPES DE CARRETERES I DE MUNTANYA
• CARTOGRAFIA DIGITAL I EN RELLEU • RUTES SENDERISME
• RUTES EN BTT • RUTES EN AUTOMÒBIL I EN 4x4 • RUTES D'HIVERN I D'ESCALADA
• VÍDEOS I DVD • AMPLIACIÓ DE FOTOGRAFIES

C/ Ramon Llull, 8, baixos • 25008 • Lleida • Tel.: 973 241 267 • Fax: 973 241 267

Grup d'assistents al Port de Salau.

Foto: Pau Salla

ARTICLE

hi hem anat per primera vegada anem fent coneixences, fem intercanvis d'adreces d'E-mail, ens prometem enviar-nos les fotos... El flabiol i la travessera comencen a refilar acompanyats dels acordions i d'una guitarra. Tot és ple de banderes, unes amb la creu occitana i altres amb les nostres quatre barres estel·lades. Es veuen capells de totes classes, moltes boines occitanes, grans, com txapeles basques;

gorres; barrets, de tela, de palla; alguna barretina i, fins i tot, una gorra militar amb una estrella vermella de cinc puntes portada directament, per un vell esquerà de tota la vida, de la Cuba del Fidel. Calçats de la mena i forma que vulgueu: botes dures de muntanya, cletes, queds, espardenyes envetades!

Els catalans i els occitans estem d'acord en tot. Bé, en tot menys en una cosa, en l'hora de dinar, aviat un d'ells alt, cepat, amb una gran boina m'ensenya el que està bevent, *l'aperitif*: cinc parts de Ricard per una d'aigua (o, almenys, això és el que em va dir), també que tres glops d'aquests et porten a un eteri nirvana en posició horitzontal. A les dotze en punt, quan nosaltres ni el teníem al pensament, s'asseuen tots a fer el repàs. Acaben aviat, sort, i així podem reprendre els actes de la trobada.

Comencen els balls. El primer, el "Cercle Circassian", una rotllana en què tothom s'agafa les mans. Un ball participatiu, d'amistat, d'unió, de fraternitat. A aquests balls de cercle en diuen solars en honor a l'astre rei. Jo, més aviat els crec balls d'agermanament, de bonhomia, de gent que no vol imposar sinó raonar. En segueixen molts d'altres, fins que toca l'hora de dinar (a nosaltres, als catalans). Abans fem l'intercanvi de formatge, els occitans, pel nostre vi de costers del Segre. Seiem a ple sol, no hi ha més remei; car, en aqueixes altures a més de

Kumbaià, Déu meu

En passar per Tremp tothom dormia, a Sort tots els bars eren tancats, a Esterri ja començaven a eixorir-se, potser perquè allí mateix s'estava congriant la trobada anual d'occitans i catalans al port de Salau.

Actualment, la pista està asfaltada des d'Alòs fins més amunt del refugi Fornet. Dos-cents metres més avant de l'acabament de l'asfaltat, unes escaletes ens marquen l'inici del camí del Port (els que pugen amb cotxe han d'arribar-se fins prop de la borda Perosa, on comença el ramal de pista que els puja fins a la cota 1.800 des d'on només han de caminar uns tres quarts d'hora per assolir-lo). El camí comença dins del bosc, amb uns forts pendents. El deixo, en un collet, per pujar més directament o almenys això és el que pensava. Després de fer marrades, pujar i baixar i tornar a pujar arribó, per fi, al port de Salau en gairebé dues hores i mitja.

Ja hi ha molta gent, trec el nas cap a l'Occitània i veig una llarga corrua que va pujant feixugament els forts pendents del vessant N del Port. Per la nostra banda una altra filera es va apropant per un camí molt més planer. Aviat comencen les trobades, els retrobaments. Ens fem la foto multitudinària per a la posteritat i els que

cuidem de tu,
cuidem de la terra.

Alimentació i
productes ecològics
Teràpies per a la salut
Tractaments per a la cura
del cos
Cafeteria
Comandes a domicili

C/Ramon Llull, 6 25008 LLEIDA Tel. 973 83 40 21 Fax: 973 83 40 22 e-mail: biotiga@menta.net www.empreses.net/biotiga

tot en productes biològics

ARTICLE

2.000 m, no hi ha ni pensaments d'ombra. L'airet de port, fresquet, de mig matí se n'ha anat rostos avall. Ara, la xardor es fa notar i estem un xic ensopits.

Aviat, però, la música ens deixon-deix. Ara és l'hora dels cantants. Ens reparteixen uns fulletons amb la lletra i els encetem amb el sentit "Arieja, ò mon país".

...Aimi d'amor tas montanhas
supèrbas

L'ivern lor met un blanc abilhament
Mès dins l'estiu demest les nautas èrbas
Les anhelons reguitnan fòlament...

Tots som, en aquest moment, occitans. Tots els que pertanyem a pobles sense estat, envaïts pels centralismes anacrònics. Tots els que portem el carregós jou de l'imperialisme al damunt. De qualsevol imperialisme, que tots són igual de prepotents, crestadors, cecs i empobridors. Ens diuen —ells, els que ens volen imposar els estats nacionals— nacionalistes i separatistes, als que defensem una terra, una cultura, un tarannà. Ens diuen provincians i kumbaiàs. Ells que ens volen fer canviar per la força —els espanyols— o més ocultament, sibil·linament —els francesos. Ambdós, però, amb la mateixa intenció de fer-nos desaparèixer com a país. Si defensar allò nostrat és ser nacionalista, si no voler viure captant els nostres drets és ser separatista, doncs sí, ho som. Amb la diferència que nosaltres no volem imposar res a ningú. Tampoc, però, no volem que se'ns imposi res.

...O mon país tan dolç a ma memòria
Tot nom aïmat es gravat dins mon còr
Ont som nascut, Dieu vuèlga que me mòria
Jol mieu cèl blu qu'aimi lo solelh d'or.

Acabem amb el cant dels adéus, en una gran rotllana que ocupa gairebé tot l'ample del Port. Baixo —tot sol, com a la pujada— pel camí, que en perdre's en uns prats em dona l'ocasió d'esquiar pels forts pendents herbosos, de fer barranquisme i d'estudiar un curset accelerat d'orientació. Tot en la mateixa tornada, què més voleu? La construcció de la pista ha fet oblidar a l'administració que hi ha un camí del port de Salau, el de sempre, que s'hauria de respectar i mantenir. A la banda occitana es conserva l'antic camí del Port, a la catalana s'hi ha fet una pista per als vehicles i es deixa malmetre el seu. Són dues maneres diferents de veure les coses.

Pau Salla, agost de 2005

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16